

ДЕРЖАВНИЙ СЛУЖБОВЕЦЬ У ШВЕЙЦАРІЇ *(представлено к.е.н. доц. Павленко О. П.)*

Територія Швейцарії складає 41,3 тис. км², населення – 8,6 млн. осіб. Столиця - Берн (кількість населення - 128 тис. осіб).

Офіційні мови - німецька (користується 64% населення), французька (19% населення), італійська (8% населення), ретороманська (0,6% населення).

Адміністративний поділ - 23 кантони або 20 кантонів і 6 напівкантонів. Дата заснування Швейцарської Конфедерації - 1 серпня 1291 року, коли три кантони - Урі, Швіц і Унтервальден, захищаючи незалежність від австрійських Габсбургів, уклали оборонний союз в рамках "священної Римської імперії". До речі, назва Швейцарії походить від назви одного з цих кантонів - Швіца.

Швейцарія - федеративна парламентська республіка.

Швейцарія є членом ЄАВТ (Європейської асоціації вільної торгівлі), СОТ (Світової організації торгівлі), Міжнародного валютного фонду (МВФ), Світового Банку, міжнародного банку реконструкції і розвитку, ОБСЄ та Організації економічної співпраці й розвитку (ОЕСР), Ради Європи (РЄ), ЄКА, МФКК. 11 березня 2002 року Швейцарія стала членом ООН.

Швейцарія - високорозвинута індустріальна країна з експортно-орієнтованою економікою та інтенсивним сільським господарством. За розмірами національного доходу на душу населення посідає одне з перших місць у світі. Рівень безробіття протягом останніх років становить 1-2%. Важлива стаття доходу - іноземний туризм.

Характерними особливостями промисловості Швейцарії є її залежність від зовнішніх джерел сировини, спеціалізація на виробництві високоякісної дорогої продукції. Головні галузі: металообробка і машинобудування, а також хімічна, біохімічна, фармацевтична (15% експорту медикаментів у світі), текстильна, годинникова (50% світового експорту) та харчова промисловість.

Головні органи державної влади Швейцарської Конфедерації - федеральна рада, федеральні збори і федеральний суд. Виконавчим органом є федеральна рада, яка складається з семи членів, що обираються парламентом строком на чотири роки. Єдине формальне обмеження за складом цього органу полягає в тому, що від кожного кантону може бути обраний лише один депутат. Щороку один з членів ради обирається президентом Швейцарії, але ця посада не наділена особливими владними повноваженнями.

Законодавчий орган Швейцарії - федеральні збори - складається з двох палат: ради кантонів, в якій обираються по два представники від кожного кантону і по одному від кожного напівкантону, і національної ради з 200 депутатів, що обираються пропорційно чисельності населення кантонів. Збори обирається строком на чотири роки. Воно володіє звичайними законодавчими повноваженнями, однак деякі закони повинні бути схвалені всенародним референдумом.

На рівні кантонів виконавча влада здійснюється державним або урядовим радою, у складі якого від 5 до 11 членів на чолі з президентом. Члени ради обираються населенням кантонів терміном на 4 роки (крім Фрібурга, Аппенцелля-Ауссерродену і Аппенцелля-Іннерродена) і в деяких невеликих кантонах працюють на громадських засадах. Юридичні органи кантону представлені судами двох або трьох рівнів в залежності від розмірів кантону. Більша частина місцевих особливостей швейцарського правосуддя була ліквідована з введенням єдиного загальнонаціонального кодексу громадянського, торговельного і кримінального права в 1942.

У Швейцарії ніколи не існувало нормативного акта про державних службовців. В кожному кантоні діють особливі публічно-правові норми.

Законодавство про публічну службу Швейцарії складається з федерального законодавства, кантонального та нормативних актів громад. На рівні Швейцарської Конфедерації зміст публічно-правових службових відносин детально регламентовано в чинному нині Законі про посадовців від 30 червня 1927 р.

В результаті надходження посадовця на службу в різні органи публічної влади формується особливе правовідношення. Це супроводжує встановлення для посадовців прав, обов'язків, посадових повноважень, правообмежень, заборон. За чинним швейцарським законодавством публічно-правове службове ставлення ґрунтується на виданні адміністративного розпорядження, з яким посадовець повинен бути ознайомлений і згоден.

При обійманні посад для посадовців головними є критерії оцінки ділових якостей. В виборні органи публічної влади обирається тільки особа, яка буде краще, ніж інші претенденти, виконувати службові завдання, функції та повноваження. При надходженні на публічну службу враховуються перш за все спеціальні знання, професійна підготовка, готовність до належного виконання посадових обов'язків. Відповідність таким вимогам необхідно підтверджувати документами про шкільну або професійну освіту, посвідченнями про здання іспитів. Поряд із професійною кваліфікацією кандидати повинні мати також хорошу репутацію. Крім того, виявляється здатність і бажання претендента до спільної роботи з колегами, начальниками, а також з громадянами.

Посадовці повинні бути готовими протягом всього періоду службової діяльності до можливої перевірки якості виконання ними посадових обов'язків; посадовцям може бути запропоновано в будь-який час (особливо при просуванні по службі або при переоформленні службового правовідносини) перездати кваліфікаційний іспит.

Надходження на публічну службу в Швейцарії ґрунтується на принципі рівного доступу до неї і рівних прав чоловіків і жінок. Це обумовлено існуванням пункту 2 ст. 4 Конституції Швейцарії. Принцип рівного доступу до публічної служби було встановлено Федеральним законом про посадовців ще в 1927 р. на рівні органів федеральної публічної влади Швейцарії.

При надходженні на публічну службу особливо оцінюється політична культура і світогляд посадовця. Вважається, що яскраво виражена політична ангажованість кандидата на посаду може завдати шкоди громадським інтересам. Неприпустимо, щоб посадовці відстоювали на рівні практичних дій свою

політичну думку ціною ігнорування виробленої державної політики, що відповідає інтересам суспільства, а здійснення посадових повноважень страждало однобічним політичним підходом.

Посадовці Швейцарії мають наступні права:

- на грошове утримання, яке складається з основного посадового окладу та додаткових виплат;
- на соціальне забезпечення (забезпечення по старості, пенсійне забезпечення, страхування на випадок різного роду подій, подій і т. Д.);
- на відпустку;
- на підвищення професійної кваліфікації;
- на просування по службі, на отримання більш високої посади і чину;
- на участь в управлінні і на прийняття рішень;
- на отримання після закінчення служби посвідчення про те, що посадовець перебував на суспільній службі.

Розмір грошового забезпечення залежить від рівня і виду шкали грошових окладів, встановлених в Законі про посадовців і в законодавстві відповідного кантону. Публічні посади розмежовуються на класи, кожен з яких, в свою чергу, розділений на різні ступені. Законодавство Швейцарії гарантує рівний посадовий оклад незалежно від статі.

Встановлений для посадовця посадовий оклад в процесі проходження служби може змінюватися. Збільшення окладу може бути пов'язане як із просуванням за службою, так і при поліпшенні продуктивності та якості праці, а також при зміні рівня життя.

Всі обов'язки посадовця, пов'язані із здійсненням завдань за займаною посадою, називаються службовими обов'язками. Сюди входять обов'язки виконувати завдання за посадою, виконувати загальні розпорядження, індивідуальні службові вказівки, накази керівних органів та посадовців-начальників, проявляти дбайливість, обачність і сумлінність на службі. Це вимагає коректної поведінки по відношенню до колег, начальників і громадян. Також службовим обов'язком є знаходження на службі протягом встановленого робочого часу. Заборонено виконувати під час служби особисті справи або іншу приватну діяльність.

Федеральний закон про посадовців 1927 року визначає для них заборону на участь в страйках (за винятком кантону Урі), бо вони спрямовані проти держави, що є неприпустимим.

Заборонено суміщення діяльності на інших посадах в органах публічної влади. Така заборона обумовлений тим, що весь службовий час має бути зайнятий виконанням посадових обов'язків. Якщо посадовець бажає виконувати роботу за сумісництвом, то для цього необхідна згода керівників.

Для деяких категорій посадовців встановлено обов'язок певного місця проживання з метою забезпечення успішного виконання його завдань. Це стосується небагатьох категорій службовців (наприклад, поліції або пожежної охорони).

Важливим службовим обов'язком є дотримання службової таємниці. Порушення цього зобов'язання тягне за собою кримінальну відповідальність.

Посадовці і службовці зобов'язані дотримуватися принципу вірності державі. Цей обов'язок повинен прийматися ними до уваги і в неслужбовий час.

Обов'язок вірності посадовця і службовця характеризується в загальному плані тим, що:

1) посадовці повинні забезпечувати задоволення насамперед суспільних інтересів. Що означає утримання в деяких випадках від особистих поглядів і дій, які можуть заподіяти шкоду суспільству;

2) обмежується свобода на об'єднання в союзи і організації, проведення зборів, походів і демонстрацій. Однак довільно обмежувати ці конституційні права неприпустимо.

На практиці в якості порушення обов'язку вірності посадовця можуть бути кваліфіковані такі дії: участь у недозволених демонстраціях, поширення екстремістських висловлювань, приналежність до певних організацій, сумнівна фінансова діяльність, зловживання спиртним, азартними іграми, та ін., що може завдати шкоди суспільству. Порушенням обов'язку вірності є також прийняття подарунків.

Вирішальною і найсуворішою мірою адміністративного впливу є звільнення посадовця з посади.

Звільнення в адміністративному порядку проводиться в наступних випадках:

1) посадовець виконує посадові обов'язки неналежним чином або не виконує їх взагалі;

2) займану посаду засновано з порушенням встановленого порядку і внаслідок цього нормальна інтенсивність праці відсутня.

При адміністративному звільненні з публічної служби посадовець вважається невинним, так як за даного випадку відбувається припинення публічно-правового службового відношення не пов'язаного з вчиненням ним дисциплінарного правопорушення.

Посадовці і службовці можуть залучатися до майнової та кримінальної відповідальності за негативні наслідки виконання своїх посадових обов'язків.

НАЗАРОВА Анна Марія Валеріївна – студент 1 курсу Одеського державного екологічного університету, спеціальність «Менеджмент».